

Haapsalu Kunstikool

PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

2020

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. ÜLDOSA	4
1.1. Põhiõppe õppe-eesmärgid.....	4
1.2. Õppekava põhimõtted	4
1.3. Õppetöö korraldus.....	4
1.4. Sisseastumiskatsed	5
1.5. Astmed	5
1.5.1. Noorem aste I-II kursus	5
1.5.2. Vanem aste III-IV kursus.....	5
1.6. Avatud stuudio ehk osaline õppeaeg.....	6
1.7. Ridala osakond.....	6
1.8. Tunnijaotusplaan.....	6
1.9. Hindamine.....	7
2. AINEKAVAD.....	9
2.1. Joonistamine	9
2.1.1. Õpetuse eesmärgid	9
2.1.2. I õppeaasta	10
2.1.3. II ja III õppeaasta	11
2.1.4. IV õppeaasta.....	14
2.2. Maalimine	14
2.2.1. Õpetuse eesmärgid	14
2.2.2. I õppeaasta	15
2.2.3. II õppeaasta	15
2.2.4. III õppeaasta.....	16
2.2.5. IV õppeaasta.....	16
2.3. Kompositsioon	17
2.3.1. I õppeaasta	17
2.3.2. II õppeaasta	19
2.3.3. III õppeaasta.....	19
2.3.4. IV õppeaasta.....	20
2.4. Vormiõpetus.....	21
2.4.1. I õppeaasta	21
2.4.2. II õppeaasta	22
2.4.3. III õppeaasta.....	23
2.4.4. IV õppeaasta.....	27

2.5.	Kunstiajalugu	28
2.5.1.	III õppeaasta.....	28
2.5.2.	IV õppeaasta.....	29

SISSEJUHATUS

Haapsalu Kunstikooli õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö kooli õpperühmades.

Õppekava on välja töötatud arvestades iga õppeastme ja kooli võimaluste omapära. Dokument määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppekava põhimõtted, korralduse, astmelise jaotuse, katsed, hindamise põhimõtted ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.

Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.

1. ÜLDOSA

1.1. Põhiõppe õppe-eesmärgid

Põhiõppe ülesandeks on laste ja noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine ning professionaalseks kunstioppeks vajalike oskuste andmine.

Lisaks eeltoodule on põhiõppe ülesandeks haritud ja loomingulise isiksuse kujundamine, kellel on:

- iseseisev ja loov mõtlemine;
- õpimotivatsioon, töökultuur, -harjumused ja -vilumused;
- oskus eesmärgi seada ning püstitatud eesmärkide saavutamiseks aega, vahendeid ja võimalusi kasutada;
- hea meeskonnatööoskus;
- vastutus oma tegevuse tulemuste eest.

1.2. Õppekava põhimõtted

Kõigil on võrdne võimalus kunstialase eelprofessionaalse hariduse omandamiseks. Ainekavad ei kohusta õpetajat vahendite, materjalide ega tehnika valikul, vaid annavad oskuste arendamiseks suunad ja tasemenõuded.

Antud õppekava sisaldab vastavalt olemasolevatele tingimustele valikuvõimalusi erinevate tehnikate ja meetodite õpetamiseks, mille valiku teeb õpetaja vastavalt oma pädevustele ja eesmärkidele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi, individuaalseid ja rahvuslikke iseärasusi. Kunstiainete õppes on õppeained omavahel tihedalt seotud ja õpilase areng sõltuvuses tehniliste ja vaimsete omaduste arendamise ajastamisest.

1.3. Õppetöö korraldus

- Õppetöö alusdokument on põhiõppe õppekava.
- Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab järgmise kalendriaasta 31. augustini.
- Õppeaasta arvestusühikud on õppetund, õppepäev, õppenädal ja poolaasta.
- Õppeaasta jaguneb kaheks poolaastaks.
- Koolivaheajad ühtivad üldhariduskooli õppeaasta koolivaheaegadega.

1.4. Sisseastumiskatsed

Põhiõppe I kursusele võetakse vastu õpilased vanuses 11-12 eluaastat ja sisseastumiskatsete alusel. Eelkooli vanema astme läbinud 11-12 aastased õpilased viiakse üle I kursusele õppenõukogu otsusel sisseastumiskatseteta.

Katsed toimuvad augustikuu lõpus. Õpilasel palutakse kaasa võtta 5 vabas vormis tehtud tööd ja kohapeal annab õpetaja joonistamis- või maalimistöö ülesande.

1.5. Astmed

1.5.1. Noorem aste I-II kursus

- Õppeaeg 2 aastat.
- I kursusele võib vabade kohtade olemasolul vastu võtta õpilasi sisseastumiskatsete tulemusena kuni 30. septembrini. Õppenõukogu otsusel ja vabade kohtade olemasolul võib õpilasi vastu võtta ka hiljem, kuid sellisel juhul arvatakse õpilased küll I kursuse õpilasteks, aga otsuse kursuse läbimise kohta teeb õppenõukogu õppeaasta lõpul.
- Õppetöö toimub tunniplaani alusel, kokku 11 tundi nädalas, erinevates õppeainetes: joonistamine, maalimine, kompositsioon, vormiõpetus.
- Kursuse lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud õppekava ettenähtud mahus ja sooritama arvestused kõikides õppeainetes.
- Erandkorras on õpilasel võimalik noorema astme õppekava läbida ka ühe aastaga. Otsuse kursuse läbimise kohta teeb õppenõukogu kursuse juhendaja ettepanekul õppeaasta lõpul.
- Põhiõppe noorema astme lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud õppekava ettenähtud mahus, sooritama arvestused kõikides õppeainetes ja esitama tasemetöö oma valitud õppeaines.
- Õpingute tulemused fikseeritakse õpinguraamatus kümnepallisüsteemis.

1.5.2. Vanem aste III-IV kursus

- Õppeaeg 2 aastat.
- Kooli noorema astme läbinud ning arvestused ja tasemetöö sooritanud õpilased viiakse üle III kursusele.
- Õppetöö toimub tunniplaani alusel, kokku 14 tundi nädalas, erinevates õppeainetes: joonistamine, maalimine, kompositsioon, vormiõpetus, kunstiajalugu.
- Kursuse lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud õppekava ettenähtud mahus ja sooritama arvestused kõikides õppeainetes.
- Kooli vanema astme lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud õppekava ettenähtud mahus ja sooritama arvestused kõikides õppeainetes.
- Õpingute tulemused fikseeritakse õpinguraamatus kümnepallisüsteemis.
- Kunstikooli lõputunnistuse saamiseks tuleb sooritada eksam kunstiajaloo tundmises ja kaitsta lõputöö õpilase poolt valitud õppeaines.

1.6. Avatud stuudio ehk osaline õppeaeg

Avatud stuudio pakub võimalust õppimiseks neile õpilastele, kes ei saa või ei soovi läbida õppekava täies mahus ja etteantud ajaga. Samuti võimaldab kunstikooli põhiõppe lõpetanutele ennast jätkuvalt kunstialal arendada.

Avatud stuudiosse ehk osalisele õppeajale võetakse vastu õpilasi õppima vaid juhul, kui on vabu kohti põhiõppe kursuste juures.

- Õpilased vanuses 11-19 eluaastat.
- Õppeainete valik ja koormus kujunevad õpilase ja lapsevanemaga koostöös.
- Õppetöö sisu kujuneb õpilase ja õpetajaga koostöös.
- Õpe toimub vastavalt õppija teadmiste ja oskuste tasemele põhiõppe ainekava alusel.
- Põhiõppe vanuseastmes on minimaalseks nädalatundide arvuks 2 tundi nädalas.
- Õppetöösse saab lülituda ka õppeaasta keskel.
- Valitud õppeainetes arvestuste sooritamisel väljastatakse õpilase soovil hinneteleht.

1.7. Ridala osakond

Ridala osakonnas kestab õpe viis aastat põhjusel, et kunstitundide toimumine ning pikkus on sõltuvuses Ridala Põhikooli tunniplaani ja bussigraafikutest. Õpe toimub samadel tingimustel ja vormis nagu õppekava ette näeb.

Erisused

- Noorem aste I-II kursus, õppetöö toimub tunniplaani alusel kokku 10 tundi nädalas.
- Vanem aste III-IV kursus, õppetöö toimub tunniplaani alusel kokku 10 tundi nädalas.
- Tunniplaani koostatakse Ridala osakonna õpetajate ja Ridala Põhikooli õppealajuhatajaga koostöös.
- Õpilasi võetakse vastu üle aasta, sest õpilased tulevad sinna koolist ja igal aastal ei ole õppima soovijaid nii palju.
- Õppetöö toimub liitühmmana, erineva kursuse õpilased töötavad ühel ajal, oma ainekava alusel.
- Kui õpilasel jäävad õpingud pooleli, siis on tal võimalik õpinguid jätkata kunstikooli peamajas (seda ka peale põhiõppe lõpetamist).

1.8. Tunnijaotusplaan

Õppeaine	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus
Joonistamine	3	3	4	4
Maalimine	3	3	3	3
Kompositsioon	3	3	3	3
Vormiõpetus	2	2	2	2
Kunstiajalugu			2	2
KOKKU tunde nädalas	11	11	14	14

Ridala osakond

Õppeaine	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus	V kursus
Joonistamine	3	3	3	3	2
Maalimine	2	3	3	2	2
Kompositsioon	3	3	2	2	2
Vormiõpetus	2	2	2	2	
Kunstiajalugu				2	2
KOKKU tunde nädalas	10	11	10	11	8

1.9. Hindamine

1. Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.
2. Õpitulemusi hindab kokkuvõtvalt poolaasta ja õppeaasta lõpul hindamiskomisjon, mille koosseisus on vähemalt kaks pedagoogi (v.a kunstiajalugu), kusjuures üks nendest on hinnatava aine õpetaja. Hinnatava aine õpetajale lisaks on lubatud komisjoni koosseisu kuuluda ka kooli juhtkonnal.
3. Kui hindamiskomisjon hindab õpilase õpitulemusi mitterahuldava hindegaga või jätab arvestamata, siis järelarvestusel on lubatud õpilase õpitulemusi hinnata üksnes järele tehtava aine õpetajal.
4. Kõikides õppeainetes on õppeperioodi lõpul hindeline arvestus.
5. Hindamine võib olla sõnaline (analüüs/hinnang) ja numbriline (hinne).
6. Hindamine võib olla avalik. Kui lapsevanem avaldab soovi võtta osa hindamisprotsessist, siis on see lubatud tingimusel, et õpilane on sellega nõus.
7. Arvestus võib olla nii hindeline kui ka hindeta.
8. Hindamise tulemused on avalikud. Rühmajuhendaja on kohustatud teavitama õpilast ja lapsevanemat hindamise tulemustest.
9. Hindamistulemused protokollitakse ja kantakse õpinguraamatusse.
10. Hindamise eesmärgid on:
 - motiveerida õpilast sihikindlamalt õppima;
 - anda teavet õppimise käigust õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele;
 - määratleda õpilaste individuaalsed õpitulemused.

11. Hindamisviisid

- **Protsessi hindamine** – õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet oma oskuste arengu, tööprotsesside tulemuslikkuse ja valmistöö osas.
- **Näitusetegevus** – näitusetaiest võib õpetaja heakskiidul hinnata arvestusel kui tunnitöö raames valminut.
- **Hindeline arvestus** - õpilasel on kohustus kõikides õppeainetes osaleda õppeperioodi lõpul toimuval hindelisel arvestusel.
- **Hindeta arvestus** (arvestatud või mittearvestatud) - kui õpilasel ei ole mõjuval põhjusel valminud arvestuse positiivseks sooritamiseks piisaval hulgal töid, siis on lubatud kasutada väljendit „arvestatud“. „Mittearvestatud“ tähendab, et õpilasel puuduvad arvestuse läbimiseks tööd ja arvestus jääb sooritamata.

- **Tasemetöö** - II kursuse lõpuks on peale arvestuste ka kohustus õpilasel teha tasemetöö enda poolt valitud õppeaines. Tasemetöid hindab komisjon, kellele on vaja oma tööd esitleda. See on vaheastmetöö ettevalmistamiseks õpilast IV kursuse lõputööks.
- **Eksam** – IV kursuse lõpus on õpilasel kohustus sooritada kunstiajaloo eksam. Eksam on hindeline. Hindamisprotsessi võib kaasata ka kooliväliseid erialaste teadmistega isikuid.
- **Lõputöö** – IV kursuse lõpus on õpilasel kohustus teha lõputöö tema poolt vabalt valitud õppeaines. Kursuse lõpetamiseks on vajalik selleks moodustatud komisjoni ees kaitsta lõputöö. Lõputöö hindamiskomisjoni on soovitatav kaasata ka kooliväliseid erialaste teadmistega isikuid.

12. Hindamissüsteem

- Koolis rakendatav hindamissüsteem sisaldab positiivseid ja negatiivseid hindeid.
- Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse iga poolaasta lõpul toimuvatel arvestustel kümnepallisüsteemis:
 - hinne 10 on „suurepärase“
 - hinne 9 on „väga hea“
 - hinne 8 on „hea“
 - hinne 7 on „üsna hea“
 - hinne 6 on „rahuldav“
 - hinne 5 on „kasin“
 - hinded 4-3 on „puudulik“
 - hinded 2-1 on „nõrk“.
- Hinded 1-4 on mitterahuldavad hinded
- Õpilase üleviimine õppeaastalt järgnevale toimub positiivsete hinnete alusel.

13. Mida hinnatakse

- Tegevuse tulemust ehk produkti
 - Teostatud ja lõpetatud õppeülesannete hulka.
 - Ülesannete esteetiliselt ja kunstiliselt kvaliteeti.
 - Õppetööde teostuse originaalsust, terviklikkust, isikupära.
 - Vigade hulka ja liiki.
 - Teostuse korrektsust ja täpsust.
- Tegevuse kulgemise ehk protsessi aspekti
 - Arengu (edasimineku) kiirust, hüppelisust.
 - Lahendusele liikumise teid.
 - Teadmiste ja oskuste kasutamist.
 - Koostöövalmidust.
- Isiksuse arengut
 - Omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, taset ja kvaliteeti.
 - Omandatud teadmiste ja oskuste rakendamise iseseisvust.
 - Suutlikkust oma teadmisi ja oskusi tehniliselt väljendada.
 - Loomingulisust.

14. Õpilaste järgmisele õppeastmele üle viimine

- Õpilase üleviimine õppeastalt järgnevale toimub positiivsete hinnete ja arvestatud õppeainete alusel.
- Õpitulemuste kokkuvõttev arvestuslik hindamine on aluseks õpinguraamatute väljaandmisel õppekava nõuete täitmise kohta.
- Õpitulemuste kokkuvõttev arvestuslik hindamine, eksami positiivsele hindele sooritamine ja lõputöö edukas kaitsmine on aluseks lõputunnistuste väljaandmisel õppekava nõuete täitmise ja kooli lõpetamise kohta.
- Kui õpilane ei täitnud õppekava nõudeid, mida väljendab õppeaine mitterahuldav aastahinne või arvestamata jätmine, jäetakse õpilane kursust kordama.
- Õppenõukogu otsusega võib õpilane saada võimaluse likvideerida võlgnevused määratud korras ja tähtajaks.
- Õpilane võib individuaalõppekava järgi õppides lõpetada kursuse tavalisest lühema ajaga, kui ta täidab vastava kursuse õppekava ja sooritab arvestused positiivsetele hinnetele.

15. Hinde vaidlustamine

- Õpilase hindamisel tekkinud eriarvamusi ja vaidlusküsimusi lahendab õpilase või lapsevanema kirjalikul nõudmisel õppenõukogu.
- Hinde pannud hindamiskomisjoni liikmed on kohustatud õpilase või lapsevanema nõudmisel selgitama hindamisnorme ja –kriteeriume ning põhjendama nende õigsust ja vastavust nõuetele.
- Õppenõukogul on õigus teha hindamiskomisjonile ettepanek hinde muutmiseks.

16. Hinneteleht

- Õpinguraamatu kaotamisel antakse õpilasele õppeperioodi lõpul hinneteleht. Õpinguraamatu kadumisel või hävimisel mõjuval põhjusel väljastatakse õpilasele uus õpinguraamat.
- Osalisel õppeajaga õppivatel õpilastel on võimalik poolaasta lõpus saada hinneteleht. Hinnetelehe välja andmine on vabatahtlik, eelduseks õpilase või lapsevanema sooviavaldus ja kohustuseks osalemine arvestusel.

2. AINEKAVAD

2.1. Joonistamine

2.1.1. Õpetuse eesmärgid

Ainekava algab joonistamise tähtsuse selgitamise ja selles peituvate võimaluste avamisega. Räägitakse joonistamisest kui tasapinnalise kujutamise viisi alusest. Alustatakse põhiliste joonistusvahendite, -materjalide ja –võtete tutvustamisega. Igal etapil lisanduvad uued ülesanded põhimõttel: kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale. Juba omandatud teadmisi ja oskusi kasutatakse keerukamate ülesannete lahendamisel.

2.1.2. I õppeaasta

Esimesed teadmised objekti kujutamisest ruumiliselt ja valguse ning varju kujutamine.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... teab ja tunneb põhilisi joonistusvahendeid ja materjale;
- ... teab ja oskab pliiatsit käes hoida erinevatel viisidel;
- ... oskab teha sujuvaid üleminekuid –seda pliiatsi abil, mitte näpuga nühkides;
- ... oskab ühtlaselt pindu katta;
- ... oskab kasutada pliiatsit erinevate faktuuride edasi andmiseks (karvad, suled);
- ... oskab kujutada ruumilisi geomeetrilisi vorme.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Põhiliste joonistusvahendite ja materjalidega tutvumine

- Paberiliigid, paberi valiku sõltuvus joonistusvahenditest ja töö kestusest. Paberi formaat, selle vastavus motiivile.
- Standardformaadid.
- Erinevate formaatide kasutamine.
- Püst- ja põikformaat.
- Pliiatsid ja nende märgise põhimõtted.
- Kustutusummid ja nende kasutamine joonistamisel.

Õigete joonistamisharjumuste ja -võtete omandamine

- Joonistamiskoha valik ruumis ja väljas.
- Distant objektist.
- Joonistustlaua kasutamine.
- Joonistamine seistes ja istudes.
- Õige keha- ja käeasend.
- Käe surve teadlik reguleerimine.
- Nägemisväli ja pildipind.
- Käe ja silma koordinatsioon.
- Kadreerimine
- Lineaarsete suuna- ja suurussuhete määramine.
- Mõõtmisviisid ja -vahendid.

Joonte omadustega tutvumine

- Vertikaal- ja horisontaaljooned, sirg- ja kõverjooned.
- Joonte kvaliteet.
- Joonetugevus väljendusvahendina.
- Pidev- ja katkendjoon.

Lihtsamad üldistamisvõtted ja nende rakendamine

- Esemete taandamine geomeetrilisteks algvormideks.

- Lihtsamate geomeetriliste vormide konstrueerimine ja kujutamine õigetes proportsioonides.
- Üldistamine elementaarsel tasemel.

Pinnakäsitus ja tonaalsus

- Toonivahekordade analüüsimine.
- Üldine tonaalsus.
- Hele-tumeduse üleminek
- Pooltoonid.
- Kontrast.
- Tausta funktsioonid. Tume objekt heledal taustal ja hele objekt tumedal austal.
- Graafiline ja maaliline pinnakäsitus.
- Faktuuride mitmekesisus ja nende teadlik kasutamine.

Valguse ja varju kasutamine

- Loomulik ja kunstlik valgus.
- Valguse suund ja tugevus.
- Üldine valguse ja varju vahekord.
- Varjud: omavari ja langev vari

Joonte tüübid

- Pindade löikejooned.
- Omale sobiliku viirusstiili leidmine
- Heledad jooned tumedal pinnal.
- Orgaaniliste materjalide faktuuri edasiandmine.
- Suurte pindade katmine

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad ülesanded

1. Joonte ja pindade harjutamiseks: torud või sigrimigri ruumiliseks.
2. Perspektiiv ja varjud (Ülesanne: 1. geomeetrilistest vormidest natüürmort ja selle kinnistamiseks linnavaade 2. kergemat sorti kipstahvel nt viisnurk).
3. Erinevate faktuuride edasi andmine: Ülesandeks loomad pildi järgi.
4. Iseloomuliku kuju ja pinna edasiandmine: natüürmort.
5. Loodusvormide detailiseeritud kujutamine (taimed ja nende osad, kivid jms.). Faktuurkontrastid.
6. Fantaasia elavdamiseks: vaba teema.

2.1.3. II ja III õppeaasta

II ja III õppeaasta ainekava on antud juhul kokku pandud põhjusel, et temaatika on omavahel tihedalt läbipõimunud. Õpiväljundite saavutamisel lähtutakse õpilase individuaalsest arengust ja oskustest.

Õpilane omandab II ja III õppeaasta käigus keerulisemate vormide tõepärase kujutamise oskuse.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab näha erinevaid pooltoone ja tabada hajuvaid ning järske varjusid;
- ... oskab kujutada ruumi valguse ja varju abil;
- ... oskab kujutada foto abil inimese keha;
- ... oskab kujutada keerulisemaid vorme ja materjale.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Erinevate joonistusvahendite ja paberite kasutamine

- Süsi, sangviin, pastellid, kriidid jm joonistusvahendid.
- Eri tooni paberite kasutamine.

Üldvormi ja detaili suhe

- Kompositsiooni sisemine dünaamika, rütm ja harmoonia.
- Esemeid ümbritseva ruumi kujutamine. Mitmekordne kattumine.
- Läbipaistvus. Siluettjoonistus. Looduslike ja tehisevormide spetsiifika.

Esemete ruumilise paiknemise analüüs ja ruumisuhete kujutamine tasapinnal

- Joonistuse kompositsiooniline skeem.
- Esi- ja tagaplaan.
- Kattumise kujutamine.
- Elementaarsed perspektiiviseadused.
- Esemete kujutamine rakursis.
- Pealt- ja altvaade.
- Silmapiiri määramine.
- Ringi perspektiiv - ellips.

Joonte funktsioonide rakendamine

- Joon kui kontuur.
- Kontuurjoonistuse liigid.
- Joon vormi rõhutajana.
- Joon figuuri ja fooni eraldajana.
- Joon kui liikumine ja aktsent.
- Abijooned ja nende kasutamise võimalused.

Pinnakäsitus ja tonaalsus

- Toonivahekordade analüüsimine.
- Üldine tonaalsus.
- Hele-tumeduse üleminek, pooltoonid
- Kontrast.

Valgus ja vari

- Ruumi ja vormi edasiandmine valguse ja varju abil.
- Vormi rõhutamine valguse abil.
- Suunatud ja hajutatud valgus.
- Varjuõpetus.

- Oma- ja langeva varju omadused. Varjud eri kujuga esemetel.
- Läge ja refleks.

Perspektiiviõpetuse alused

- Tuum- ja koondpunkt.
- Vaatenurga suurus.
- Eri keerukusega esemete ja seadeldiste perspektiivne kujutamine (tool, laud jms.).

Materjali kujutamine

- Drapeering kui kujutamiseobjekt.
- Voldistiku konstrueerimine.
- Jäigad ja plastilised materjalid.

Inimese kujutamise alused

- Lihtsamate anatoomiliste vormide kujutamine.
- Inimfiguuri põhiproportsioonid ja mahtude jaotumine.
- Näotüüp ja näoosade põhiproportsioonid.
- Karaktersete tunnuste rõhutamine.
- Figuurivisandid
- Pea detailid (kõrv, nina, suu, silm)
- Jäsemete kujutamine

Materjalide omadused

- Materjaliomaduste võrdlev analüüs (tekstiil, paber, klaas, metall, puit, keraamika, plastmass jms.).
- Keeruka pinnafaktuuriga objektid.
- Võtted faktuuri ja tekstuuri edasiandmiseks.
- Materjali seos eseme funktsiooniga.

Visandamine

- Vormi tähenduse kiire haaramine.
- Toonvisandite spetsiifika.

Fantaasia joonistamine

- Reaalsed ja ebareaalsed kujutamiseobjektid.
- Ebareaalsed ruumisuhed.
- Kujutlusvõime arendamine.
- Grotesksed kujutised.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad ülesanded

1. Keerulisemad kipsplaadid: taimed, nina, suu, silmad, jäsemed, natüürmordid, pildi järgi igasuguste asjade joonistamine vaheldumisi naturist joonistamisega.
2. Proportsioonide kujutamiseks võiks kasutada puust nukku, pilti inimesest, figuuri visandit pärisinimesest.
3. Pildi järgi inimese figuuri ja portree joonistamine.
4. Arhitektuuri ja ruumi vaadete joonistamine.

2.1.4. IV õppeaasta

Eesmärgiks on süveneda inimese kujutamisse.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab tabada keerulisi vorme;
- ... oskab usutavalt kujutada inimese nägu kipspea järgi;
- ... oskab tõetruult inimese figuuri visandada modelli järgi;
- ... oskab kujutada inimese proportsioone.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Joonte funktsioonide rakendamine

- Joon kui kontuur.
- Kontuurjoonistuse liigid.
- Joon vormi rõhutajana.
- Joon figuuri ja fooni eraldajana.
- Joon kui liikumine ja aktsent.
- Abijooned ja nende kasutamise võimalused.

Inimfiguuri kujutamine

- Inimene kui spetsiifiline kujutamisobjekt.
- Inimkeha üldvormid ja mahud.
- Keha sümmeetria.
- Figuuri kadreerimine. Telg- ja abijoonte kasutamine figuuri ülesehituses. Staatiliste pooside spetsiifika.
- Raskuspunkt ja toetuspind.
- Kontrapost. Seisev ja istuv figuur.
- Figuuri karakterseid tunnused.

Pea ehitus ja portree

- Pea skemaatiline kujutamine (tahuline pea, sõrestikmudel jt.).
- Portreejoonistuse arengu põhietapid.
- Eest- ja külgvaade, poolprofiil
- Portree kadreerimine. Pea konstrueerimine

2.2. Maalimine

2.2.1. Õpetuse eesmärgid

Maaliõpetuse eesmärgiks on õpetada lastele oskust kujutada tegelikkust ja väljendada oma meeolelu värvide abil.

2.2.2. I õppeaasta

I õppeaastal keskendutakse värvisegamis- ja pinnakatmisharjutustele ning minnakse edasi lihtsavormilistest esemetest natüürmortide maalimisele.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab kasutada maalimisel kattevärve guašš, akrüül ja tunneb nende erinevusi ning teab nende kasutamisevõimalusi;
- ... oskab valida erinevate tööde tarbeks sobivaid pintsleid ja muid töövahendeid;
- ... oskab värve segada, saavutades erinevaid värvitoone;
- ... oskab katta ühtlaselt pinda, tehes sujuvaid üleminekuid;
- ... saab aru külmade ja soojade värvide kontrastist;
- ... oskab kujutada valgust ja varju ning lihtsamaid vorme edasi anda;
- ... oskab vastavalt oma vanusele maalida natüürmorte, temaatilisi kompositsioone, looduspilte.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Natüürmortide puhul pöörata rohkem tähelepanu värvierinevustele kui esemete vormile.
- Fantaasia vormide muutmisel, ümberkujundamisel.
- Värviharmonia tunnetuse arendamine.
- Erinevate faktuuride kujutamine.

2.2.3. II õppeaasta

II õppeaasta lõpuks võiks õpilane saavutada realistliku maalimise põhioskused.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tunneb värvitoone nende nimetuste järgi;
- ... tunneb primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärve, sooje ja külmi toone, kontrastvärve;
- ... oskab naturist maalida natüürmorte, kipskujusid sealjuures neid ruumiliselt kujutades;
- ... oskab mitmesuguseid materjale ja vorme kujutada valguse ja varju abil;
- ... oskab näha ja kujutada valguse ja varju värvuseid;
- ... oskab maalida fantaasia teemadel;
- ... oskab katsetada erinevaid maalikäsitlusi.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Vastavalt õpilase vanuseastmele ja võimetele võiks proovida ka poolfiguuri või figuuri maalimist.
- Ülesandeid varieerides sobiks vahepeal teha temaatilisi kompositsioone ja geomeetrilis-abstraktseid pilte. Pole välistatud ka mõne abstraktse ekspressionistliku töö tegemine, võttes aluseks mõne trendi või meeoleolu.
- Jätkatakse naturist maalimist natüürmortide järgi. Natüürmortide puhul peaks taotlema ruumilist lahendust.

- Maalitakse mõningaid ilmastikunähtusi, näiteks vihm, udu, torm.

2.2.4. III õppeaasta

III õppeaastal õpilased kordavad ja kasutavad oma töödes kõike varem õpitut.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab natuuri järgi maalimisel pöörata senisest enam tähelepanu koloriidi ja heledumeduse käsitlemisele;
- ... oskab maalida realistlikult, ekspressiivselt (portreed, figuurid, maastik);
- ... oskab kujutada kipspäid ja keeruliseid esemeid, mille puhul on kasutatud ka värvilist valgust;
- ... oskab maalides edasi anda erinevaid materjale: klaas, keraamika, draperiisid;
- ... oskab maalida õlivärve kasutades;
- ... on püüdnud lahendada nii mõningaid abstraktseid kui ka sümbolistlikke teemasid.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Siseruumi (interjööri) perspektiivne kujutamine.
- Välisruumi perspektiivne kujutamine.
- Maastiku kujutamine.
- Arhitektuursete vormide edasiandmine.
- Süvendatult lahendatakse sümbolistlikke, abstraktseid, dekoratiivseid ülesandeid.
- Ekspressiivse portree kujutamine, millel on lubatud vormilised moonutused. Oluline on isikupära leidmine.
- Tutvutakse õlivärvidega. Lisaks võib kasutada ka segatehnikaid ja -materjale.
- Katsetatakse koopia tegemist originaalmaalist.
- Õpetaja võib usaldada seadeldiste koostamise õpilaste hooleks, andes eelnevalt ülesande või probleemi suunitluse, näiteks soojades värvides natüürmort, metall- ja klaasesemetega jne.

2.2.5. IV õppeaasta

Maalimine toimub põhiliselt akrüül- ja õlivärvidega. Kursuse lõpuks on õpilane leidnud endale sobiva tehnika ja maalimisviisi ning on suuteline seda rakendada oma lõputöös.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... mõistab pildi väljendusrikkust, koloriiti, pildi terviklikkust;
- ... oskab maalida portreed ja figuuri (modelli järgi), figuuri ruumis;
- ... oskab modelleerida värvi heledumeduse järgi näo vormi;
- ... oskab arvutis värvidega nihestatud portreed kujutada;
- ... oskab maalida fotorealistlikus stiilis;
- ... oskab erinevas maalimislaadis kujutada kõike, pöörates tähelepanu pildi väljendusrikkusele, koloriidile, pildi terviklikkusele;
- ... oskab ise endale ülesandeid püstitada;

... tõstatada maalialaseid probleeme ja huvitada nende lahendamisest.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Figuuri maalimine (modelli järgi), algul osutades tähelepanu portree, käte ja figuuri maalimisele, seejärel keerulisema ülesande puhul ruumi, eririietuse ja draperiidest fooni ja figuuri koosmõjule.
- Fotorealismi puhul alustada must-valge portree kujutamise ja teiseks proovida värvilist.
- Abstraktne ekspressionism (kompositsioon reaalse motiivi abil, portree kujutamine)
- Figuraalsed, sümbolistlikud ja fantaasiat virgutavad teemad.
- Figuur ruumis, kus figuuri ümbrusel ja ruumil oleks suurem osakaal.

2.3. Kompositsioon

Õpetuse eesmärgid

Kompositsioon on üks põhilistest distsipliinidest kunstikoolis, mis formeerib õpilase loomingulist maailmanägemust, arendab visuaalset mõtlemist ja isikupärast stiili. Kujutamine on tegelikkuse interpreteerimine, milles isikupära võib avalduda üldistuse määras, karakteriseerimise viisis, vahendite valikus, isikupärases käekirjas ja tehnilises teostuses.

Üldkompositsiooni alla kuulub ka dekoratiivne kompositsioon, mis hõlmab dekoratiivse kujunduse nähtusi, õpetab tundma pärimuslikku ornamentikat ja looma uusi ornamente kasutades pinna jaotamisel tasakaalu.

See õppeaine omab tihedat sidet kõikide õppeainetega. Olulisel kohal õppeaines on kavandamine ning idee arendamine.

Õppetöö käigus I-IV kursusel õpitakse:

- pliiatsi, hariliku, tindi, tindipliiatsi, pintsli, akvarelli, pasteli, guašši ja akrüüli kasutamist;
- illustratsiooni, ornamentika, installatsiooni, linoollõiget, kalligraafia, graafika (monotüüpia, estampograafika, sügavtrükk) tehnikaid;
- digipildi loomist, kus arvestatakse valguse, varju ja komponeerimisega (fototöötlus, fotomanipulatsioon, graafiline disain, digimaal);
- arvutigraafikat (logo disain, fototöötlus, vektorgraafika).

2.3.1. I õppeaasta

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tunneb ja oskab kasutada joonte ning pindade liike;
- ... oskab värvuste abil anda edasi meeleolusid;
- ... suudab siduda teemat süžeeaga;
- ... oskab luua fantastilisi olukordi taime- ja loomariigist;
- ... oskab eristada ja kujutada ilmastikunähtustest tingitud olukordi;

- ... oskab rühmitada kompositsioonelemente mõtte ilmekamaks avaldumiseks;
- ... oskab fototöötlusprogrammides luua kujutisi ning värvida läbipaistvate kihtide abil.

Kompositsiooni mõiste ja ülesehituse alused

- Jooned ja pinnad.
- Joonte ja pindade liigid.
- Kompositsioon geomeetriliste ja orgaaniliste (korrapäraste ja ebakorrapäraste) pindadega.
- Pindadevahelised proportsioonid.
- Pindade suhe tervikusse.
- Figuur ja foon.
- Siluett.
- Dominantsed ja mittedominantsed (aktiivsed ja passiivsed) pinnad.
- Pinnafaktuur ja -tekstuur.
- Dekoratiivsed pinnad.
- Kolmandikreegel.

Proportsioon ja mõõt

- Proportsioneerimine ja mastaap.
- Proportsioonisüsteemide mitmekesisus.
- Kuldlõige.

Teema ja süžee

- Teema ja süžee sidumine.
- Kompositsiooni elementide vastavus süžeele.
- Teemaatiline mitmekesisus.
- Motiivi valik.

Valgus ja värv

- Valguse omadused ja tähtsus.
- Valgus looduses ja tehiskeskkonnas.
- Tegelik ja illusoorne valgus.
- Valgus ja vari.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Leida süžeele vastavaid kompositsioonelemente ja kompositsiooni mõtet avavat situatsiooni.
- Kasutada pildi süžeele mõtte esiletoomiseks karakterseid interjööridetaile.
- Kompositsioonid muinasjutulistest olukordadest inimeste ja loomade figuuridega ühises tegevuses.
- Perspektiivis kujutada ruumi ja inimrühmi.
- Fantaseerida uusi tehismorme ja kujutada neid mitmes plaanis koos loodusega (fantastilised loomad ja maastikud teistel planeetidel).
- Illustreerida muinasjutte.
- Luua koomiks lühiloost, kasutades erinevaid plane.

2.3.2. II õppeaasta

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab kujutada tasapinnaliselt ja ruumiliselt;
- ... oskab elemente ühendada ja neid varieerida;
- ... tunneb pärimuslikku ornamentikat;
- ... tunneb ja oskab kasutada ornamente looduslikust keskkonnast ja tehiskeskkonnast;
- ... oskab stiliseerida;
- ... oskab valida antud teemale iseloomulikumat süzeed, leida ja rühmitada pildil kompositsioonelemente ekspressiivsuse huvides;
- ... oskab kujutada tegevuses inimrühmi kaugel ja ligidal;
- ... oskab kujutada figuraalset kompositsiooni koos keerulisemate tehisevormidega;
- ... tunneb fototöötlus-protseduure ja omab digimaali teostamiseks vajalikke oskusi;
- ... oskab rakendada kursusel õpitud erinevaid tehnoloogiaid ja meetodeid ning suudab erinevate programmide abil teostada digikunsti;
- ... tunneb ja oskab kasutada digitaalse visandamise põhimõtteid.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad ülesanded:

- Kujutada ilmastikunähtusi, fantastilisi olendeid ja ebaloomulikke suurusvahekordi.
- Inimeste karakteriseerimine.
- Loomade liikumine ja anatoomia.
- Kujutada emotsioone inimestel ja loomadel, väljendatud liikumise abil.
- Kujutada emotsioone läbi erineva värvikasutuse.
- Näituse kujundamise põhimõtted.
- Pilditöötlustarkvaraga süvitsi tutvumine.
- Töö digipliatsiga.
- Foto manipulatsiooni tehnikad.
- Piksel- ja vektorgraafika ühendamine
- Digitaalmaali kavandamine ja teostamine.

2.3.3. III õppeaasta

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab kujutada portreed, figuuri, interjööri ja maastikku ning neid siduda temaatiliseks kompositsiooniks;
- ... oskab luua ideekavandit;
- ... tunnetab tonaalseid värvuste vahekordi ja oskab neid oma loomingus kasutada.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Figuraalne kompositsioon

- Inimfiguuri kasutamise võimalused.
- Figuuri seostamine teiste kompositsiooniliste elementidega.

- Illusoorne ruum
- Esi- ja tagaplaan.

Graafiline kommunikatsioon

- Kirjakompositsiooni alused.
- Tarbograafika võimalused.
- Illustratsioonide liigid. Seosed tekstiga.
- Plakati kujundus.
- Eksliibris, logo.
- Kalligraafia.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Figuraalsed kompositsioonid majade, puude, interjööri, maastiku, mere, sadama ja laevadega.
- Leida vahendeid idee ekspressiivseks väljendamiseks.
- Illustreerida muinasjutte loomadest.
- Komponeerida pinda ühe figuuriga ruumis.
- Figuurid sise- ja välisruumi perspektiivis.
- Toote disain, sise- ja välisruumi disain.
- Graafiline disain.

2.3.4. IV õppeaasta

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... suudab kompositsiooni tasakaalustada;
- ... oskab mõjutada kompositsiooni domineerimist;
- ... loob seoseid kompositsiooni ja teiste kunstiliikidega (muusika, teater, video);
- ... tunneb kineetilise kunsti aluseid.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Ekspressiivsete kompositsioonide loomine vaatluse järgi.
- Kujutamine loodus- ja tehisvormide põhjal.
- Loodus- ja tehisvormide vaheliste suhete ning seoste kujutamine, üldvormide liigendamine valguse ja varjude abil.
- Ruumisügavuste kujutamine õhuperspektiivi abil.
- Inimeste liikumise kujutamine ruumisügavusest vaataja poole.
- Lakooniliste väljenduste andmine siluetiga.
- Kompositsioon fantastilistest, kuid oma konstruktsioonilt teostatavatest hoonetest.
- Reaalsusele tuginevate vormide ümberkujundamine, muutmine ja nende põhjal uute fantastiliste vormide loomine.

2.4. Vormiõpetus

Õppe eesmärgid vormiõpetuse ainekava läbimisel I – IV õppeaastal

Vormiõpetuse eesmärgiks on arendada lapse ruumilist mõtlemist ja ruumitaju, aidates kaasa vormi kujutamisele paberil. Õppekava on ülesehitatud lihtsamast keerulisemaks, seda nii vormis kui ka tehnoloogias. Samm-sammult õpitakse tundma savi ja selle võimalusi. Nii arenevad käelised oskused ja tehnoloogilised teadmised. Vanemas astmes saab õpilane omandada vormitunnetust ka teiste materjalide kaudu nagu metall, nahk, kivi ja puit. Suure kaaluga on õppetöös ka õpilase fantaasia.

Nelja aasta jooksul saab õpilane ülevaate erinevatest materjalidest, õppides end väljendama nii, et anda edasi oma mõtteid ja jutustada lugusid.

2.4.1. I õppeaasta

Eesmärk on omandada alusteadmised skulpturaalsete vormide loomiseks, arendada loovust, ruumilist mõtlemist, käelist osavust ja jäljendamisoskust. Õpiülesanded lähtuvad 1. kursuse joonistamise õppekavast, et paralleelselt kujutada elementaarseid vorme ka savis.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tunneb ja kasutab põhilisi töövahendeid ja -võtteid;
- ... tunneb tööprotsessi iseärasusi, selle erinevaid etappe;
- ... tunneb ära geomeetrilised kujundid ning voolib neid savist;
- ... voolib oma võimetele vastavalt looduses esinevaid lihtsamaid vorme;
- ... tunneb ja oskab kasutada lihtsamaid töövõtteid: savitombust õõnesvormi voolimine, ribatehnika, savilehetehnika;
- ... oskab kujutada lihtsamaid figuratiivseid kompositsioone.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Savi põhiomadused ja töövahendid

- Tutvumine erinevate savide kui voolimismaterjali omadustega.
- Töökoha ettevalmistamine ja korrastamine.
- Lõpetamata jäänud tööde säilitamine.
- Voolimisel kasutatavad tööriistad (voolimispulgad, silmused, alused, pöörlevad alused) ja improviseeritud abivahendid, nende käsitlemine ja hooldamine.

Põhilised töövõtted

- Veeretamine, lamedaks surumine, väljavenitamine, pigistamine.
- Vormi ülesehitamine tükk-tüki haaval, savitombust õõnesvormi voolimine, ribatehnika, savilehetehnika.
- Vormi jälgimine erinevatest suundadest, liikumise olulisus modelleerimisel, pöörleva aluse kasutamine.

Põhivormide tundmaõppimine (kera, kuup, koonus, silinder). Põhivormidele loodusest vormiliste seoste leidmine.

- Maailma vormiline mitmekesisus.
- Ruumiliste objektide vaatlemine ja kompimine, meelte andmete võrdlemine.
- Vorm idee väljendajana.
- Vormi väljendusrikkuse tõstmise lihtsamad vahendid (pinnakäsitus – lihtsama reljeefi loomine, erinevate faktuuride saamine tekstiilide, voolimispuhkade jm jäljendite abil).

Lühiajalised kompositsiooniülesanded looduse, inimeste, tehiskeskkonna ja eesti rahvakultuuri teemadel.

- Kujutatava objekti iseloomulike tunnuste, proportsioonide ja hoiaku tabamine.
- Horisontaalsus, vertikaalsus, diagonaalsus.
- Figuraalse kompositsiooni mitmekesisus, ühefiguuriline kompositsioon, liikuvus ehk tegevuse kujutamine.
- Vormiline ühtsus.
- Reaalsete vormide muutmine ja uute fantastiliste vormide loomine.
- Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus.

Tarbekeraamika

- Töövõtted: savitükist õõnesvormi voolimine, veeretatud ribadest voolimine, savilehest vormimine.
- Sangade voolimine ja ühendamine.
- Tööde viimistlemine, erinevate viimistlusvahendite kasutamine (niiske käsna, liivapaber, vormikaar).
- Dekoori ja vormi kooskõla.
- Erinevate dekoreerimisvõimalustega tutvumine (vajutatud, kriibitud ja maalitud ornament).
- Angoobide kasutamine.
- Madalkuumusglasuuride kasutamine.

2.4.2. II õppeaasta

Eesmärk on arendada süvenenud suhtumist õppetöösse, põhiliste töötehnikate kasutamise vilumust ja käelist osavust. Õpitakse uusi ja keerulisemaid töövõtteid, areneb täpsus ja korrektsus.

Õpiväljundid:

Õpilane...

- ... on omandanud uued töövõtted (rullimine);
- ... on tööd teinud uue materjaliga – kipsiga;
- ... oskab oma tööd planeerida, kasutades töös teisi materjale, nagu puit, tekstiil, nõör, traat jms.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Lühi- ja pikaajalised kompositsiooniülesanded looduse, inimeste, fantaasia, tehiskeskkonna, eesti rahvakultuuri ja maailmakultuuri teemadel. Võrreldes eelmise kursusega on valminud tööd sidusamad, viimistletumad ja teemakesksemad; pinnafakture kasutatakse loovalt.

- Staatiline ja dünaamiline kompositsioon.
- Geomeetriline ja figuratiivne kompositsioon.
- Karakter ja liikumine. Karakteri avamine näoilme, kehahoiaku ja riietuse kaudu. Tähelepanu juhtimine detailidele.
- Savilehest ruumiliste figuuride vormimine.
- Üldistamine, stiliseeritud linnu- ja loomafiguuride loomine.
- Kahe-ja enamafiguuriliste kompositsioonide loomine.
- Realistlikud ja fantastilised vormid ning nende ühendamise.
- Materjalidest kasutada nii savi, kipsi, klaasi, paberit, villa, riiet, makrofleksi, penoplasti jm.

Reljeef, selle erinevad vormid (kõrg-, pool- ja madalreljeef).

- Ruumiillusiooni loomine reljeefis.
- Pannoo.
- Lihtsa kipsvormi valmistamine reljeefi paljundamiseks.

Kipsi omadused ja kasutamine; kipsivalu; kipsitööks vajalikud vahendid (kummitops, segamispulk, pahtlilabidas, aluskile, vaha, vedelseep, vaseliin, meisel, haamer, traat, näpistangid); tööde pakkimine ja säilitamine. Tööpinna korrashoid, vahendite puhastamine.

Tarbekeraamikas uute töövõtete omandamine.

- Valmisvoolitud vormi poolitamine, õõnestamine, poolte kokkuliitmine nn. kleepimistehnikas.
- Tarbeeseme valmistamine savilehest pinnalaotuse abil ja erinevaid detaile kokku kleepides.
- Valmisvormide (pudel, purk) kasutamine vormina tarbeeseme põhikuju saamiseks. Saadud vormi täiendamise teel uue dekoratiivse vormi loomine.
- Dekoreerimine. Esemele sobiva dekoori valimine. Sgrafiito tehnika. Glasuurialune maal. Glasuurimisvõimalustega tutvumine (glasuurimine pintsliga, sissevalamisega, pritsimisega).

2.4.3. III õppeaasta

Eesmärgid

- Jätkata õpitud oskuste kinnistamist ja uute oskuste omandamist.
- Tutvustada skulptuuri olemust.
- Õpitakse süvendatult inimese ja inimese pea kujutamist.
- Tutvustada kaasaegseid keraamikuid ja nende loomingu.
- Tutvustada vormiõpetust läbi erinevate materjalide ja tehnikate nagu metallehis- ja puidutöö, kivi raiumine ja nahkehistöö.

Õpiväljundid:

Õpilane...

- ... on omandanud uued töövõtted (potikedral lihtsa tarbenõu loomine);
- ... oskab kujutada inimese pead;
- ... oskab valmistada kavandeid;

- ... oskab väljendada oma ideid ja emotsioone skulptuuri meediumi abil;
- ... teeb vahet madalkuumus- ja kõrgkuumuskeramikal.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Skulptuuri ja keraamika ajalooline areng, aidata leida vastuseid küsimustele:
Miks skulptuuri ja keraamikat on vaja?

Milline oli skulptuuri otstarve ajaloolises arengus?

- Skulptuuri ja keraamika olemus, selle spetsiifika.
- Skulptuuri liigid (vaba- ja pisiplastika, dekoratiiv- ja monumentaalskulptuur, installatsioonid).
- Skulptuuri ja keraamika dekoratiivne- ja tarbefunktsioon.
- Kolmemõõtmelise kujutamise viisi võrdlemine kahemõõtmelisega.

Vorm ja materjal

- Materjalide füüsilised omadused (kõva ja pehme, sile ja karvane, tihe ja poorne) ja nende muutmise võimalused (mõjutamine temperatuuriga, poleerimine, glasuurimine).
- Pinnatöötlus, faktuuri ja tekstuuri kasutamine.
- Töövahendi jälje väärtustamine.

Vorm ja valgus

- Valgust peegeldavad ja neelavad pinnad.
- Valguse kulg vormil.
- Vormi rõhutamine valguse abil.
- Teoste eksponeerimine ja valgustingimused.

Inimese kujutamine

- Pea konstruktsioon. Pea sidumine õlavöötmega.
- Näoosade analüüs (silm, kõrv, nina, suu). Näolihaste jaotumine.
- Juuste üldistatud kujutamine.
- Jäsemete ehitus ja plastika. Liigutuste amplituud.
- Tugialuse (karkassi kasutamine).
- Täisfiguur: inimkeha proportsioonid, peamised mahulised vormid.

Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus

- Individuaalne lähenemisviis ja käekiri.
- Kompositsiooni ilmekuse suurendamise võtted ja maksimaalse väljendusrikkuse saamine.

Tarbekeraamika

- Traditsiooniliste dekooride tutvustamine – nii eesti rahvakunsti pärandist kui ka maailma kunsti ajaloo pärandist.
- Uute dekoreerimisvõtete tutvustamine. Monotüüpia savil. Glasuurialuste värvide ja pliiaatsite kasutamine, külmvaha kasutamine. Pinna poleerimine.
- Potikeder ja sellel töötamine. Lihtsa tarbevormi treimine.
- Erivärviliste savimasside segamine ja kasutamine. Nerikomi tehnika.
- Kõrgkuumusglasuurid.
- Raku keraamika tutvustamine. Lihtsa tarbeeseme voolimine, glasuurimine ja põletamine.

- Angoobide, oksiidide, glasuuride ja klaasi erinevate võimaluste kasutamine dekoreerimisel.

Nahkehistöö

Eesmärgiks on tutvustada nahka ja selle töötlemist kui ühte materjali, millest saab vormi kujundada voolides, mustrit sisse vajutades, lõigates ja õmmeldes. Luua skulpturaalseid objekte ja tarbeesemeid.

Nahkehistöö õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab niisutatud taimparknahka voolida erinevate pulkadega;
- ... oskab templite ja punslitega mustrit sisse pressida;
- ... oskab voltida nahka ja voolida lõigatud joontega;
- ... oskab konstrueerida lõikeid mahulise nahkobjektide (esemete loomiseks);
- ... oskab nahast detaile erinevate õmbluste või naharibaga põimimise teel ühendada;
- ... oskab luua kõrgreljeefset motiivi, kasutades õhemat taimparknahka ja alusvormi.

Õppesisu ehk õpiväljundit toetavad teemad

- Nahast ehte, karbi, maski, koti, kuju vms kavandamine ja teostamine.
- Nahka saab kombineerida teistest materjalidest detailide ja objektidega.

Metallehistöö

Tutvustada eeskätt värviliste metallide töötlemise esmaseid tehnikaid ja võtteid mitmesuguste dekoratiivsete või kunstilise väärtusega esemete loomiseks.

Metallehistöö õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab puntsleid kasutada ja mustreid luua;
- ... oskab vormi võtta silikoonilt ja vaha valada ning valminud mudelit viimistleda;
- ... oskab jootmise erinevaid tehnoloogilisi võtteid;
- ... oskab teostada metalli kummimist, kohrutamist, neetimist ja kivi kinnitamist.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Puntseldamine

- Puntslitega jälgede löömine metallile, mustrite koostamine.
- Mustrid ja faktuurid.
- Viilimine, lihvimine, poleerimine.

Valatavad esemed

- Savist või muust materjalist esemelt silikoonvormi võtmine, silikoonvormi sisse vaha valamine, saadud vahamudeli viimistlemine.
- Kipsi sisse negatiivse vormi uuristamine. Niiskesse kipsvormi vaha valamine, saadud vahamudeli viimistlemine.

- Mesilasvahast vahamudeli valmistamine.
- Juveliirivahast vahamudeli välja lõikamine, viimistlemine.
- Vahamudel lastakse valada metalli professionaalses töökojas.
- Seejärel viimistleb õpilane saadud metallesele, kasutades viile, liivapabereid, minifreesi, vajadusel graveerimise stihleid ja mitmesuguseid puntsleid.

Jootmine

- Traadist keeratud kujundite kokku jootmine mingiks dekoratiiv- või tarbeesemeks.
- Traadist kujundite jootmine pleki pinnale, traadi vormimine.
- Erinevad joodised ja nende kasutamine.

Kivi kinnitamine metallile

- Ebakorrapärase kivi jaoks kastiku valmistamine, kastiku erinevad variandid, võimalusel /vajadusel ka muud kivikinnitusviisid.
- Neetimine.
- Saagimine juveliirisega- siluetsed kujundid, ažuursed kujundid.

Kummimine, kohrutamine

- Mitmeid erinevaid töövõtteid nõudva eseme kavandamine ja erinevate tööde järjekorra läbimõtlemine (oluline nt jootmise kasutamisel).

Kivi raiumine

Materjaliks kasutatakse Ungru paekivi (Pusku lademe paekivi, millel on küllaltki ühtlane liivakivitaoline struktuur) või dolomiit.

Kivi raiumise õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab käsitleda esmaseid tööriistu ja teab ohutuid töövõtteid paekivi raiumiseks;
- ... oskab luua vormi materjali eemaldamise teel;
- ... oskab kujutada erinevaid faktuure.

Õppesisu ehk õpiväljundit toetavad teemad

- Joone lõikamine kivi pinda, seejärel madalreljeefse kujutise, näiteks ornamendimotiivi või initsiaalidest kujundatud märgi vmt tahumine sirgel kivitahul.
- Erinevate faktuuride kujutamine.
- Kõrgreljeef. Reljeefi tekitamine kumeral kivil ja vabaskulptuuris.

Puunikerdamine

Materjaliks kasutatakse eestkätt näiteks lepa või pärnapuud.

Puunikerdamise õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab ohutult käsitleda tööriistu nagu noad, peitlid, minifrees, kirves;
- ... oskab ohutuid töövõtteid;

... oskab luua vormi materjali eemaldamise teel.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Reljeefsed ažuursed kujutised või ornament.
- Erinevad lõikemustrid, erinevad viimistlemise võimalused.
- Ümarplastiline vorm.
- Minifreesiga võib töödelda ka põdrasarve ja luud, mis sobivad näiteks väikevormideks.

2.4.4. IV õppeaasta

Tähelepanu on pööratud skulptuurile, samuti ka omandatud oskuste kinnistamisele kui ka uute käeliste oskuste omandamisele. Teemasid saab väljendada nii savi, metalli, naha, puidu kui kivi töötlemise teel.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... oskab oma idee kavandiks vormistada, valib kavandist lähtudes õiged töövahendid ja -tehnikad;
- ... oskab esitleda oma kavandit, tööprotsessi ja valminud tööd kursusekaaslastele;
- ... oskab kujutada inimfiguuri;
- ... on tutvunud rakukeraamikaga.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Inimene kui kunstilise kujutamise allikas

- Inimkeha peamised mahulised vormid.
- Inimfiguuri konstruktiivsed punktid.
- Ealised ja soolised iseärasused.
- Kehaehituse tüübid.
- Figuraalne kompositsioon.

Vorm ja värv

- Värvus eseme funktsionaalse tähenduse kandjana.
- Värv ja materjal.

Loomeprotsessi teadlik juhtimine

- Loomingulise probleemi iseseisev püstitamine.
- Huvide ja kalduvuste arvestamine tegevuse planeerimisel.
- Kavandamine.
- Lahendusvariantide analüüsimine, olulise ja ebaolulise eristamine.
- Dialog juhendajaga, ettepanekute ja soovitude kriitiline analüüs.
- Keskendusvõime ja koormustaluvuse arendamine.

2.5. Kunstiajalugu

Õpetuse eesmärgid

Kunstiajalugu on kõikide kunstikoolis õpitavate ainete vaheliseks siduvaks aineks, kus:

- süvendatakse teadmisi kunstiliikide ja ajaloo kohta;
- tekitatakse huvi kunstikultuuri väärtuste säilitamise, kaitsmise ja edasiarendamise vastu.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tunneb kunstiajaloo olulisemaid teoseid ja autoreid;
- ... suudab määratleda visuaalse kunstikultuuri arenguloo perioode;
- ... oskab vaadata ja hinnata kunstiteoseid, tajuda nende tähendusi ja ajaloolist konteksti;
- ... suudab analüüsida erinevaid tehnikaid.

2.5.1. III õppeaasta

I poolaasta õppesisu

TEEMAD

1. Kunsti mõisteid.
2. Kunsti tekkimine. Ürgaja kunst. Paleoliitikum ja neoliitikum.
3. Mesopotaamia kunst.
4. Vana-Egiptuse kunst. Arhitektuur. Skulptuur. Pinnakunst. Reljeefid. Tarbekunst.
5. Kreeta-Mükeene kunst.
6. Antiik-Kreeka kunst. Arhailine, klassikaline ja hellenistlik periood.
7. Arhitektuur. Skulptuur. Vaasimaal.
8. Etruski kunst.
9. Antiik-Rooma. Arhitektuur. Monumendid.
10. Skulptuur. Reljeefid. Portreed. Koopia.
11. Varakristlik kunst. Sümbolika. Arhitektuur. Maalid. Reljeefid.
12. Bütsantsi kunst. Arhitektuur. Maalikunst.
13. Vana-Vene kunst
14. Rahvasterännuaja kunst.
15. Eelviikingiaeg.
16. Vana-Iiri kunst.
17. Viikingiaja kunst.
18. Keskaeg Lääne- ja Kesk-Euroopas.
19. Romaani stiil.
20. Gooti stiil.
21. Keskaja kunst Eestis. Saare-Lääne, Tartu, Tallinna kunst

II poolaasta õppesisu

TEEMAD

1. Vararenessanss Itaalias.
2. Vararenessanss Madalmaades
3. Kõrgrenessanss Itaalias
4. Kõrgrenessanss Prantsusmaal
5. Kõrgrenessanss Saksamaal.
6. Kõrgrenessanss Madalmaades
7. Manerism
8. Barokk Itaalias. Arhitektuur. Skulptuur. Maalikunst: naturalistlik koolkond, akademistlik koolkond.
9. Barokk Flandrias.
10. Barokk Hollandis
11. Barokk Hispaanias
12. Barokk Eestis
13. Barokk Prantsusmaal
14. Barokk Venemaal
15. Rokokoo

2.5.2. IV õppeaasta

I poolaasta õppesisu

TEEMAD

1. Klassitsism Prantsusmaal.
2. Klassitsism Venemaal, Eestis.
3. Romantism.
4. Realism. Vene realism
5. Eesti rahvusliku kunsti süünd.
6. Impressionism
7. Neoimpressionism. Postimpressionism
8. Juugend. Sümbolism. Rahvusromantism Põhjamaades

II poolaasta õppesisu

TEEMAD

1. Fovism. Ekspressionism.
2. Kubism. Futurism
3. Abstraktsionism. Seosed disaini ja arhitektuuriga
4. Dadaism
5. Sürrrealism.
6. Totalitaarsete riikide kunst.
7. Abstraktno ekspressionism USA-s. Informalism Euroopas
8. Pop-kunst.
9. Op-kunst. Kineetiline kunst.
10. Minimalism.

11. Land-art.
12. Hüperrealism.
13. Body-art. Performance. Happening.
14. Videokunst.
15. Konseptualism.
16. Hetkeseis nüüdisaja kunstis.